

Kenniscentrum Samen Redzaam Hogeschool Leiden

*Verlag van de visitatie
11 december 2019*

Colofon

Instelling en onderzoekseenheid

Hogeschool Leiden
Zernikedreef 11
2333 CK Leiden

Onderzoekseenheid: Kenniscentrum Samen Redzaam
Locatie: Zernikedreef 11

Visitatiecommissie

René Kloosterman, voorzitter
Heleen Jumelet, deskundige
Mariënne Verhoef, deskundige
Janneke Metselaar, deskundige
Barbara van Balen, secretaris

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van
AeQui Nederland
Vlindersingel 220
3544 VM Utrecht
www.AeQui.nl

Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrucken.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	6
1. Onderzoeksprofiel en onderzoeksprogramma	8
2. Organisatie	10
3. Standaard voor onderzoek	12
4. Impact van het onderzoek	14
5. Kwaliteitszorg	16
Bijlagen	19
Bijlage 1 Visitatiecommissie	20
Bijlage 2 Programma visitatie	21
Bijlage 3 Bestudeerde documenten	22

Conclusies en aanbevelingen

Op 11 december 2019 is het kenniscentrum Samen Redzaam van de Hogeschool Leiden geïnspecteerd door een commissie van AeQui. Het totaaloordeel van de commissie is **voldoende**.

Onderzoeksprofiel en -programma

Het onderzoek van het kenniscentrum Samen Redzaam groepeert acht lectoraten in het sociale domein. Het centrum levert een bijdrage aan het realiseren van de missie van de faculteit om kritische professionals op te leiden die vanuit betrokkenheid een bijdrage leveren aan inclusie van (groepen) mensen in de maatschappij. Het centrum staat echter nog aan het begin van daadwerkelijke samenwerking. Er zijn drie onderzoeklijnen geformuleerd, die naar het oordeel van de commissie tamelijk abstract zijn. Meer inspiratie biedt de uitwerking van de drie lijnen in het project rondom kwetsbare gezinnen. Uit de visie van de faculteit en het kenniscentrum spreekt de praktijkgerichtheid van het onderzoek en de verbondenheid met het onderwijs in de faculteit. De uitwerking van de doelen in een onderzoeksprogramma met concrete indicatoren moet nog gerealiseerd worden.

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie het onderzoeksprofiel en het onderzoeksprogramma als **voldoende**.

Organisatie

De lectoren zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de drie onderzoeklijnen en het project kwetsbare gezinnen en vallen hiërarchisch onder de faculteitsdirecteur. De lectoraten hebben elk hun eigen expertiseterrein, focus, werkplan en budget. Naast lectoren zijn er (senior-) onderzoekers, promovendi en assistenten verbonden aan het centrum. Daarnaast kan het centrum beschikken over project- en administratieve ondersteuning en is een groot aantal studenten betrokken bij onderzoek van het centrum. De organisatie van het kenniscentrum staat goed op poten, het faculteitsmanagement heeft daar een krachtige positieve rol in gespeeld en de voorwaarden gecreëerd om de realisatie van het onderzoeksprofiel mogelijk te maken.

De lectoren beschikken over een uitgebreid netwerk buiten de hogeschool, terwijl daarnaast de relatie

met het onderwijs in de opleidingen van de faculteit stevig is.

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de wijze waarop de eenheid is georganiseerd, de inzet van mensen en middelen en de interne en externe samenwerkingsverbanden, netwerken en relaties, als **voldoende**.

Geëxpliciteerde standaard voor onderzoek

De leden van het kenniscentrum onderschrijven de normen die in de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (2018) worden genoemd. Binnen de lectoraten wordt planmatig gewerkt volgens een vaste systematiek. Er wordt een breed palet van zowel kwalitatieve als kwantitatieve onderzoeksmethoden ingezet. De leden van het kenniscentrum passen in het vakgebied gangbare onderzoeksmethoden, methodologieën en kwaliteitsstandaarden toe. De kwaliteit wordt in verschillende fases van het onderzoek gecheckt. De stappen in het onderzoeksproces zijn controleerbaar. Er wordt op een transparante wijze verslag gedaan van de onderzoeksresultaten.

Dat het onderzoek voldoet aan de kwaliteitstandaarden van het vakgebied blijkt ook uit subsidies die de verschillende lectoraten hebben verworven en uit het aantal gerealiseerde publicaties en promotietrajecten en promoties.

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de mate waarin de onderzoeksprocessen in overeenstemming met de geëxpliciteerde standaard, als **goed**.

Impact van het onderzoek

De lectoren, onderzoekers, studenten en het werkveld hebben veel passie en bevoegenheid en een grote *drive* om impact te maken op onderwijs en werkveld. Het is duidelijk dat de lectoraten zeer productief zijn, de verwachting is dat dit ook voor het kenniscentrum zal gaan gelden.

Onderzoek vindt plaats in samenwerkingsrelaties met overheden en organisaties. Onderzoeksvragen komen voort uit de praktijk en projecten leiden vaak tot vervolgoopdrachten. Over de onderzoeksresultaten wordt gepubliceerd in vakbladen. De impact van het onderzoek op het onderwijs in de opleidingen waaraan de lectoraten zijn verbonden, is goed. De lectoren leveren een aanzienlijke bijdrage aan het onderwijs en studenten participeren in onderzoeksprojecten.

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de impact van het onderzoek als **goed**.

Kwaliteitszorg

Het kwaliteitszorgsysteem van de hogeschool en van de faculteit voorziet in een regelmatige en systematische evaluatie van de onderzoeksprocessen en resultaten. De faculteit beschikt bovendien over een kwaliteitscommissie onderwijs en onderzoek die toezicht houdt op de uitvoering.

De commissie heeft gezien dat de lectoraten een werkplan maken en evalueren. Dat doen zij op zeer diverse wijzen, waardoor het lastig is in dit stadium een conclusie te trekken voor het kenniscentrum als geheel.

Ook valt op dat het gesprek over de kwaliteit en het doel van praktijkgericht onderzoek door een aantal lectoren als vanzelfsprekend ('want dat doen we al

heel lang') wordt ervaren, terwijl anderen juist waarde zien in dit steeds herijken en gezamenlijk bepalen. Dat laatste is volgens de commissie een voorwaarde voor kwaliteit en verbinding. Ze kan nog niet beoordelen hoe de kwaliteitszorg voor het kenniscentrum in de praktijk wordt uitgevoerd, maar is er van overtuigd dat er een kwaliteitscultuur aanwezig is in de faculteit en dat de systemen voldoende zijn.

De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie dat het kenniscentrum **voldoet** aan de standaard.

Aanbevelingen

Met het oog op de toekomst geeft de commissie volgende suggesties ter overweging:

- Maak expliciet wat de visie is op kwaliteit van het onderzoek.
- Ontwikkel een prikkelende en uitdagende visie voor het kenniscentrum in lijn met het project Kwetsbare Gezinnen.
- Onderzoek met het project rondom kwetsbare gezinnen als uitgangspunt met elkaar wat de inhoudelijk bindende visie is.
- Maak samen met het onderwijs een onderzoeksprogramma voor het kenniscentrum, waarin zowel concrete doelen en concrete projecten zijn opgenomen als een lange termijn visie.

Namens de voltallige visitatiecommissie,
Utrecht, februari 2020

René Kloosterman
Voorzitter

Barbara van Balen
Secretaris

Inleiding

Hogeschool Leiden heeft als kerntaken het verzorgen van hoger onderwijs en het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek. De Hogeschool Leiden zet in op intensieve samenwerking tussen lectoraten en bundeling van onderzoekscapaciteit in (inter)facultaire kenniscentra. Elke kenniscentrum van de Hogeschool is direct verbonden aan de opleidingen van een faculteit. Het kenniscentrum Samen Redzaam is verbonden aan de Faculteit Sociaal Werk en Toegepaste Psychologie (SW&TP). Het kenniscentrum Samen Redzaam is opgericht naar aanleiding van het Instellingsplan 2017-2022 van de Hogeschool Leiden en omvat acht lectoraten die onderzoek verrichten binnen het sociaal domein. De Hogeschool heeft aan Aequi VBI opdracht gegeven het onderzoek van het kenniscentrum te visiteren in samenwerking met een onafhankelijke deskundige commissie. Dit rapport is een verslag van de beoordeling door de betreffende commissie volgens het Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek 2016-2021 van de Vereniging van Hogescholen. Het verslag volgt de vijf standaarden van het protocol en maakt gebruik van de informatie zoals beschreven in het zelfevaluatie-rapport van het kenniscentrum.

De instelling

Hogeschool Leiden heeft als kerntaken het verzorgen van hoger onderwijs en het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek. De hogeschool verzorgt voltijdse, deeltijdse en duale bachelor- en masteropleidingen en associate degree opleidingen op het gebied van zorg, sociaal werk, toegepaste psychologie, management en bedrijf, life science & technology, recht en onderwijs. De opleidingen worden aangeboden door vijf faculteiten: faculteit Educatie, faculteit Gezondheidszorg, faculteit Management en Bedrijf, faculteit Science and Technology en faculteit Sociaal Werk en Toegepaste Psychologie.

Iedere faculteit biedt een of meer opleidingen aan die inhoudelijk aan elkaar verwant zijn. Binnen de faculteiten wordt praktijkgericht onderzoek verricht. Dit onderzoek, dat plaatsvindt binnen de lectoraten, staat ten dienste van het onderwijs en de ontwikkeling van de beroepspraktijk. Hogeschool Leiden heeft ruim twintig lectoraten. De hogeschool zet in op intensieve samenwerking tussen lectoraten en bundeling van onderzoekscapaciteit in (inter)facultaire kenniscentra. Elke kenniscentrum van de hogeschool is direct verbonden aan de opleidingen van een faculteit.

Het kenniscentrum Samen Redzaam

De missie van de Faculteit Sociaal Werk en Toegepaste Psychologie is het opleiden van kritische professionals die vanuit betrokkenheid een bijdrage leveren aan inclusie van (groepen) mensen in de maatschappij. Het onderzoek van het kenniscentrum Samen Redzaam levert hier een wezenlijke bijdrage aan. Het kenniscentrum richt zich op het verkrijgen van nieuwe inzichten over wat werkt, wie er werkt of hoe men in de praktijk samen kan werken. Het kenniscentrum bestaat uit acht lectoraten:

- Ouderschap en Ouderbegeleiding
- Geestelijke Gezondheidszorg
- Residentiële Jeugdzorg
- Sociale Innovatie en Ondernemerschap
- Lichtverstandelijke Beperking en Jeugdcriminaliteit
- Sociaal Werk in de Kinder- en Jeugdpsychiatrie
- Transformaties Zorg voor Jeugd
- Aanpak Jeugdcriminaliteit

Het onderzoek binnen het kenniscentrum is praktijkgericht. Daaronder wordt verstaan onderzoek dat is gericht op het innoveren van de praktijk. Het gaat om praktische toepassingen en nieuwe inzichten.

Het kenniscentrum zet vanaf 2018 in op drie onderzoekslijnen: Gedrag & Verandering, Integrale Samenwerking en Professionalisering & Ondersteuning.

De visitatie

Hogeschool heeft aan AeQui VBI opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de onderzoeksgroep een onafhankelijke en ter zake kundige commissie samengesteld. Met vertegenwoordigers van de onderzoeksgroep heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden.

De visitatie heeft op 11 december 2019 plaatsgevonden volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven.

De commissie heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; aan het einde van de visitatie is de onderzoeksgroep in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van de commissie.

Deze rapportage is in februari 2020 in concept toegestuurd aan de onderzoeksgroep; de reacties zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage.

1. Onderzoekprofiel en onderzoeksprogramma

Standaard 1: De onderzoekseenheid heeft een relevant, ambitieus en uitdagend onderzoekprofiel en een onderzoeksprogramma met bijbehorende doelen die zijn geoperationaliseerd in een aantal indicatoren.

Het onderzoek van het kenniscentrum Samen Redzaam groepeerd acht lectoraten in het sociale domein. Het centrum levert een bijdrage aan het realiseren van de missie van de faculteit om kritische professionals op te leiden die vanuit betrokkenheid een bijdrage leveren aan inclusie van (groepen) mensen in de maatschappij. Het centrum staat echter nog aan het begin van daadwerkelijke samenwerking. Er zijn drie onderzoeklijnen geformuleerd, die naar het oordeel van de commissie tamelijk abstract zijn. Meer inspiratie biedt de uitwerking van de drie lijnen in het project rondom kwetsbare gezinnen. Uit de visie van de faculteit en het kenniscentrum spreekt de praktijkgerichtheid van het onderzoek en de verbondenheid met het onderwijs in de faculteit. De uitwerking van de doelen in een onderzoeksprogramma met concrete indicatoren moet nog gerealiseerd worden. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als **voldoende**.

Bevindingen

Het kenniscentrum Samen Redzaam van de Faculteit Sociaal Werk en Toegepaste Psychologie (SW&TP) groepeerd het onderzoek van acht lectoraten in het sociale domein. De lectoraten die in het kenniscentrum participeren zijn allen verbonden met uiteenlopende profielen en afstudeerrichtingen van de opleidingen. Het onderzoek van het kenniscentrum levert een bijdrage aan het realiseren van de missie van de faculteit om kritische professionals op te leiden die vanuit betrokkenheid een bijdrage leveren aan inclusie van (groepen) mensen in de maatschappij. Het kenniscentrum richt zich op het verkrijgen van nieuwe inzichten over wat werkt, wie er werkt of hoe men in de praktijk (samen) kan leren.

Om de impact van het praktijkgericht onderzoek te vergroten stelt het kenniscentrum zich ten doel om vijf perspectieven in het onderzoek te betrekken, namelijk die van de professional, de cliënt en zijn/haar netwerk, de student, de docent en de onderzoeker. Het onderzoek is gericht op het innoveren van de praktijk en staat direct ten dienste van het onderwijs.

Om de samenhang tussen het onderzoek van de verschillende lectoraten in het kenniscentrum te verhelderen zijn drie onderzoeklijnen onder-

scheiden waar alle lectoren aan werken: Gedrag & Verandering, Integrale Samenwerking en Professionalisering & Ondersteuning. De doelstelling van de onderzoeklijn Gedrag & Verandering is te bevorderen dat mensen beter in staat zijn om, gezien de telkens nieuwe opgaven waar de dynamische en complexe samenleving hen voor stelt, te functioneren. De onderzoeklijn Integrale Samenwerking beoogt inzicht te krijgen in de belemmerende en bevorderende factoren voor samenwerking, samenhang, afstemming en gemeenschappelijkheid, om daarmee het integraal werken te verbeteren. Het doel van de onderzoeklijn Professionaliseren & Ondersteuning is de kennis en vaardigheden van cliënten/burgers en beroeps-grepen in het werkveld verbeteren en verder te ontwikkelen. De drie onderzoeklijnen bieden een inhoudelijke kapstok voor de lectoraten en een perspectief om samenwerking aan te gaan tussen de lectoraten. De drie onderzoeklijnen krijgen een concrete invulling in een innovatief project dat in 2020 start rondom kwetsbare gezinnen.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat het kenniscentrum Samen Redzaam een relevant onderzoekprofiel heeft geformuleerd. Het centrum staat echter nog aan het begin van daadwerkelijke samenwerking. De drie geformuleerde onderzoeks-

lijnen zijn nog tamelijk abstract, maar de uitwerking in het project rondom kwetsbare gezinnen is veelbelovend. Dit project biedt de mogelijkheid om de expertises van de verschillende betrokken lectoraten in te zetten, het profiel verder te concretiseren en de meerwaarde van samenwerking tussen de lectoraten te ervaren.

De commissie beveelt aan om het project als uitgangspunt te nemen om binnen het kenniscentrum met elkaar te onderzoeken wat de inhoudelijk bindende visie is.

Uit de visie spreekt naar het oordeel van de commissie duidelijk de praktijkgerichtheid van het

onderzoek en de verbondenheid met het onderwijs in de faculteit.

Tijdens het visitatiebezoek werd aan de commissie duidelijk dat het faculteitsbestuur, de lectoren en andere leden van het kenniscentrum goed weten waar ze heen willen. De uitwerking van de doelen in een onderzoeksprogramma met concrete indicatoren moet nog gerealiseerd worden.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **volgende**.

2. Organisatie

Standaard 2: De wijze waarop de eenheid is georganiseerd, de inzet van mensen en middelen en de interne en externe samenwerkingsverbanden, netwerken en relaties maken de realisatie van het onderzoeksprofiel mogelijk.

De lectoren vallen hiërarchisch onder de faculteitsdirecteur en zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de drie onderzoekslijnen en het project kwetsbare gezinnen. Daarnaast blijft ruimte voor de eigen expertiseterreinen. De lectoraten hebben elk hun eigen focus, eigen werkplannen en budget. Naast lectoren zijn er senior-onderzoekers/docenten, onderzoekers/docenten, promovendi en assistenten verbonden aan het centrum. Daarnaast kan het centrum beschikken over project- en administratieve ondersteuning en is een groot aantal studenten betrokken bij onderzoek van het centrum.

De commissie is van oordeel dat de organisatie van het kenniscentrum goed op poten staat, de voorwaarden om de realisatie van het onderzoeksprofiel mogelijk te maken zijn aanwezig. Het is volgens de commissie een goede keuze om in 2020 een gezamenlijk project te starten.

De lectoren beschikken over een uitgebreid netwerk buiten de hogeschool, terwijl daarnaast de relatie met het onderwijs in de opleidingen van de faculteit stevig is. De commissie is in het bijzonder positief over de betrokkenheid van het kenniscentrum bij de academische werkplaatsen. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als **voldoende**.

Bevindingen

Organisatie

Alle lectoren vallen hiërarchisch onder de faculteitsdirecteur. De lectoren zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de drie onderzoekslijnen en het project kwetsbare gezinnen. Daarnaast blijft ruimte voor de eigen expertiseterreinen. De lectoraten hebben elk hun eigen focus, eigen werkplannen en budget. Binnen de lectoraten werken docenten, promovendi en onderzoeksassistenten. Elke lectoraat is verbonden aan een opleidingsprofiel. De lectoren staan in verbinding met onderwijsmanagers en profielleiders. De onderwijsmanagers lezen onderzoeksvragen mee op relevantie voor het onderwijs, zo wordt het eigenaarschap binnen het onderwijs vergroot en het inschakelen van docenten en studenten bij de uitvoering vergemakkelijkt. Onder leiding van de directeur wordt een tweemaaljaarlijkse werkplan opgesteld voor het kenniscentrum. De lectoren geven in hun eigen jaarlijkse werkplan aan hoe zij hieraan bijdragen. Voor de interne afstemming vinden verschillende overleggen plaats.

Personeel

Binnen het kenniscentrum zijn verschillende functionarissen werkzaam: lectoren (8 personen - 5,6 fte), senior-onderzoekers/docenten, onderzoekers/docenten, promovendi en assistenten. Senior onderzoekers werken onder functionele aansturing van een lector en zijn verantwoordelijk voor één of meer grotere onderzoeksprojecten die zij zelfstandig uitvoeren. Senior onderzoekers functioneren als opdrachtgever voor studentonderzoeken. Onderzoekers werken onder functionele aansturing van een lector of senior onderzoeker. Zij werken aan hun professionele ontwikkeling (in totaal zijn er 26 docent-onderzoekers - 10,45 fte).

Promovendi betreft docenten van de faculteit, onderzoeksassistenten en externen die onder begeleiding van een lector in opleiding zijn tot zelfstandig onderzoeker (in totaal 25 mensen - 7,4 fte). Assistenten betreft een gevarieerde groep medewerkers die uiteenlopende taken verrichten.

Daarnaast beschikt het kenniscentrum over secretariële / projectondersteuning bij grotere

subsidieaanvragen (13 personen - 4,2 fte). Verder zijn er 182 studenten verbonden aan het kenniscentrum en 68 overigen, waaronder kenniskringleden die geen onderzoek doen.

Het kenniscentrum werkt er naar toe dat er twee of drie projectmedewerkers ondersteunende taken kunnen verrichten voor onderzoeksprojecten, zoals monitoren planning en financiën, uitvoeren van het communicatieplan, datamanagement en plannen van afspraken.

Samenwerkingsverbanden

Lectoren en onderzoekers/docenten verzorgen vakinhoudelijke onderdelen in alle opleidingen en zijn medeverantwoordelijk voor de inhoud van de minoren. Verder zijn zij betrokken bij de vormgeving van profielen en afstudeerrichtingen in de opleidingen en fungeren ze als opdrachtgevers voor opdrachten die onderdeel zijn van de afstudeerfase van een opleiding.

Elke lector beschikt over een groot extern netwerk. Het kenniscentrum is actief in verschillende (academische) werkplaatsen, zoals AW Samen, AW Risico Jeugd en werkplaats Sociaal Domein.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de organisatie van het kenniscentrum goed op poten staat. Bij

de totstandkoming van het kenniscentrum heeft het faculteitsmanagement een krachtig positieve rol gespeeld. Het management van het kenniscentrum straalt vertrouwen uit. De commissie was ook zeer onder de indruk van de werklust en potentie van de jonge onderzoekers betrokken bij het kenniscentrum. Het is voor de lectoraten betrekkelijk nieuw om in het centrum deel te nemen. Het centrum heeft om die reden nog de kenmerken van een 'samengesteld gezin', maar de voorwaarden om de realisatie van het onderzoeksprofiel mogelijk te maken zijn aanwezig. Het is volgens de commissie een goede keuze om in 2020 een gezamenlijk project te starten: dit project biedt de mogelijkheid om de expertises van de verschillende betrokken lectoraten in te zetten, het profiel verder te concretiseren en de meerwaarde van samenwerking tussen de lectoraten te ervaren.

De lectoren beschikken over een uitgebreid netwerk buiten de hogeschool, terwijl daarnaast de relatie met het onderwijs in de opleidingen van de faculteit stevig is.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **volgende**.

3. Standaard voor onderzoek

Standaard 3: Het onderzoek van de onderzoekseenheid voldoet aan de standaarden die in het vakgebied gelden voor het doen van onderzoek

De leden van het kenniscentrum onderschrijven de normen die in de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (2018) worden genoemd. Om zicht op de kwaliteit van het onderzoek te houden wordt binnen de lectoraten planmatig gewerkt volgens een vaste systematiek. Er wordt een breed palet van zowel kwalitatieve als kwantitatieve onderzoeksmethoden ingezet. De leden van het kenniscentrum passen in het vakgebied gangbare onderzoeksmethoden, methodologieën en kwaliteitsstandaarden toe. De kwaliteit wordt in verschillende fases van het onderzoek gecheckt. De stappen in het onderzoeksproces zijn controleerbaar. Er wordt op een transparante wijze verslag gedaan van de onderzoeksresultaten.

Dat het onderzoek voldoet aan de kwaliteitstandaarden van het vakgebied blijkt ook uit subsidies die de verschillende lectoraten hebben verworven en uit het aantal gerealiseerde publicaties en promotietrajecten en promoties.

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als **goed**.

Bevindingen

De lectoren en onderzoekers van het kenniscentrum onderschrijven de normen die in de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (2018) worden genoemd. Om zicht op de kwaliteit van het onderzoek te houden wordt binnen de lectoraten planmatig gewerkt volgens een vaste systematiek. De lectoren zetten een breed palet van zowel kwalitatieve als kwantitatieve onderzoeksmethoden in. De onderzoeksopzetten variëren van longitudinaal onderzoek, effectonderzoek, design thinking, tot pseudo-experimenteel onderzoek, participatief actieonderzoek of generiek kwalitatief onderzoek.

Voor ieder type onderzoek geldt dat dezelfde stappen gevolgd worden. Er is een fase van ontwerp, een fase van uitvoering, verslaglegging, evaluatie en communicatie. Iedere lector ziet het als taak om eerlijk, zorgvuldig, transparant, onafhankelijk en verantwoordelijk te werken en geeft hier uitvoering aan door de gangbare methodologieën en kwaliteitsstandaarden uit het onderzoeksdomein te hanteren, de AVG toe te passen, en, indien relevant, het onderzoek ter toetsing voor te leggen aan een externe commissie. Resultaten worden naar waarheid gepresenteerd. Al het onderzoek wordt methodologisch

verantwoord uitgevoerd. De stappen in het onderzoeksproces zijn controleerbaar. Het is duidelijk wie de opdrachtgever van een onderzoek is en open access versies van onderzoeken worden in de HBO kennisbank geplaatst. Onderzoekers organiseren peer review door onafhankelijke deskundigen.

De onderzoekers passen hun datamanagement aan op het type onderzoek dat zij uitvoeren. De hogeschool heeft een format voor datamanagement ontwikkeld. Alle data worden in een beveiligde omgeving opgeslagen.

Sinds 2014 kunnen lectoren gebruik maken van de onderzoeksadviescommissie SW&TP die onderzoeksvoorstellen van advies voorziet op ethisch- en methodologisch vlak en advies over de relevantie van een onderzoeksvoorstel geeft.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat het onderzoek van het kenniscentrum voldoet aan de standaarden die gelden in het vakgebied.

De leden van het kenniscentrum passen in het vakgebied gangbare onderzoeksmethoden, methodologieën en kwaliteitsstandaarden toe. De

kwaliteit wordt in verschillende fases van het onderzoek gecheckt. De stappen in het onderzoeksproces zijn controleerbaar. Er wordt op een transparante wijze verslag gedaan van de onderzoeksresultaten.

Dat het onderzoek voldoet aan de kwaliteitstandaarden van het vakgebied blijkt ook uit subsidies die de verschillende lectoraten hebben verworven

en uit het aantal gerealiseerde publicaties en promotietrajecten en promoties. Positief is in de ogen van de commissie ook de instelling van de onderzoeksadviescommissie SW&TP.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**.

4. Impact van het onderzoek

Standaard 4: De onderzoekseenheid realiseert voldoende relevantie op het gebied van:

- *de beroepspraktijk en de samenleving;*
- *onderwijs en professionalisering;*
- *kennisontwikkeling binnen het onderzoeksdomein.*

Het onderzoek heeft in voldoende mate impact op de hiervoor omschreven gebieden

De commissie ziet veel passie en bevoegenheid bij de lectoren, onderzoekers, studenten en het werkveld en grote *drive* bij de betrokkenen om impact te maken op onderwijs en werkveld. Het is duidelijk dat de lectoraten zeer productief zijn, de verwachting is dat dit ook voor het kenniscentrum zal gaan gelden.

Onderzoek vindt plaats in (soms langdurige) samenwerkingsrelaties met overheden en organisaties. Onderzoeksvragen komen voort uit de praktijk en projecten leiden vaak tot vervolgoopdrachten. Over de onderzoeksresultaten wordt gepubliceerd in vakbladen. De impact van het onderzoek op het onderwijs in de opleidingen waaraan de lectoraten zijn verbonden, is naar het oordeel van de commissie goed. De lectoren leveren een aanzienlijke bijdrage aan het onderwijs en studenten participeren in onderzoeksprojecten. De commissie is in het bijzonder positief over de academische werkplaatsen en heeft met genoegen vernomen dat de faculteit de keuze heeft gemaakt daaraan een vervolg te geven.

De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie deze standaard als **goed**.

Bevindingen

Beroepspraktijk en samenleving

Het kenniscentrum presenteert in het zelfevaluatierapport en overzicht van de producten die door de lectoraten zijn gerealiseerd. De impact van het onderzoek op beroepspraktijk en samenleving wordt geïllustreerd door een groot aantal opiniërende artikelen dat door de lectoren is afgeleverd in 2019 (96), het aantal contractopdrachten, zoals trainingen, workshops, cursussen, presentaties en lezingen (> 300), vervolgoopdrachten en onderzoeksvragen uit de praktijk (respectievelijk 51 en 69) en onderwijs aan beroepskrachten (772). Er worden voorbeelden gegeven van onderzoeksresultaten die leiden tot 'nieuw' beroepsmatig handelen en het gebruik van activiteiten en kennisproducten in de beroepspraktijk.

Tijdens het bezoek wordt door de lectoren aangegeven dat ze bewust publiceren voor het werkveld in bijvoorbeeld vakbladen, maar de mate waarin en de aanpak verschilt per lectoraat. Er worden ook voorbeelden genoemd hoe de

doelgroep wordt betrokken bij de vormgeving van een project sociale innovatie.

Vertegenwoordigers van het werkveld vertellen tijdens de visitatie over de samenwerking die er is met lectoraten. Met de gemeente Den Haag en Leiden bestaan bijvoorbeeld al langdurige vruchtbare samenwerkingsrelaties.

Onderwijs en professionalisering

Het management van de faculteit geeft tijdens het visitatiebezoek aan dat er een sterke relatie is tussen de lectoraten en de opleidingen. Het onderzoek dat gedaan wordt in de lectoraten is in eerste instantie gericht op innovatie in het onderwijs en op de ontwikkeling van aanstaande professionals. Lectoren zijn betrokken bij de afstudeeropdrachten van studenten en bij het honoursprogramma, maar ook in het eerste en tweede jaar van de opleidingen. Zo wordt casuïstiek uit het onderzoek ingezet in het onderwijs. De lectoren vinden het belangrijk dat studenten al aan het begin van de opleiding kennis maken met het kenniscentrum en aan de slag gaan met praktijkonderzoek. In de zelfevaluatie wordt een

overzicht gegeven van de onderwijsactiviteiten van de lectoraten en de contacten met studenten.

Kennisontwikkeling binnen het domein

De leden van het kenniscentrum hebben bijgedragen aan boeken, wetenschappelijke publicaties en wetenschappelijke bijeenkomsten. De leden worden ook regelmatig uitgenodigd voor congressen, voor wetenschappelijke adviesraden, voor het verzorgen van keynotes of als referent. Zoals ook onder standaard 2 is aangegeven zijn leden van het kenniscentrum betrokken bij academische werkplaatsen.

Overwegingen

De commissie heeft kennisgenomen van de resultaten die de lectoraten die het kenniscentrum vormen hebben bereikt op het gebied van relevantie voor beroepspraktijk en samenleving, onderwijs en professionalisering en kennisontwikkeling in het domein en is van oordeel dat de impact van het onderzoek van het kenniscentrum goed is. Onderzoek vindt plaats in (soms langdurige) samenwerkingsrelaties met overheden en organisaties. Onderzoeksvragen komen voort uit de praktijk en projecten leiden vaak tot vervolgoeddrachten. Over de onderzoeksresultaten wordt

gepubliceerd in vakbladen. De impact van het onderzoek op het onderwijs in de opleidingen waaraan de lectoraten zijn verbonden is naar het oordeel van de commissie goed. De lectoren leveren een aanzienlijke bijdrage aan het onderwijs en studenten participeren in onderzoeksprojecten. De commissie is positief over de academische werkplaatsen en heeft met genoegen vernomen dat de faculteit de keuze heeft gemaakt daaraan een vervolg te geven.

De commissie ziet veel passie en bevoegenheid bij de lectoren, onderzoekers, studenten en het werkveld en grote *drive* bij de betrokkenen om impact te maken op onderwijs en werkveld. De praktijkgerichtheid van de onderzoekers komt duidelijk naar voren uit de presentaties en de gesprekken.

Het is duidelijk dat de lectoraten zeer productief zijn, de verwachting is dat dit ook voor het kenniscentrum zal gaan gelden.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**.

5. Kwaliteitszorg

Standaard 5: De onderzoekseenheid voert regelmatig en systematisch evaluatie uit van de onderzoeksprocessen en resultaten. Aan de uitkomsten daarvan verbindt de onderzoekseenheid waar nodig verbeteringen.

Het kwaliteitszorgsysteem van de hogeschool en van de faculteit voorziet in een regelmatige en systematische evaluatie van de onderzoeksprocessen en resultaten. De faculteit beschikt bovendien over een kwaliteitscommissie onderwijs en onderzoek die toezicht houdt op de uitvoering, en een onderzoeksadviescommissie die onderzoeksvoorstellen van advies voorziet op ethisch- en methodologisch vlak en advies over de relevantie van een onderzoeksvoorstel geeft.

De commissie heeft gezien dat de lectoraten een werkplan maken en evalueren. Ze kan nog niet beoordelen hoe de kwaliteitszorg voor het kenniscentrum in de praktijk wordt uitgevoerd, maar is er van overtuigd dat er een kwaliteitscultuur aanwezig is in de faculteit en dat de systemen voldoende zijn.

De commissie heeft op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vastgesteld dat het kenniscentrum **voldoet** aan deze standaard.

Bevindingen

Binnen de Hogeschool Leiden wordt kwaliteitszorg op verschillende niveaus vormgegeven. Op centraal niveau worden beleidsregels geformuleerd. Op facultair niveau is kwaliteitszorg vormgegeven in een handboek, in kalenders en in kwartaalrapportages en op lectoraatsniveau in de vorm van doelen en reflecties.

Het handboek kwaliteitszorg SW&TP bevat een beschrijving van de PDCA-cyclus op het niveau van de faculteit, het kenniscentrum, de opleidingen en de programmateams. Concrete planning van acties zijn aangegeven in de kwaliteitskalender.

Een kwaliteitscommissie onderwijs en onderzoek richt zich binnen de faculteit op het borgen van de uitvoering van het kwaliteitszorgbeleid.

De lectoraten werken volgens een jaarlijks werkplan, waarin de aanpak van de onderzoeksprojecten wordt beschreven. Deze werkplannen vormen de leidraad voor de gesprekken met de faculteitsdirecteur over kwaliteit en doelmatigheid. De lectoraten zoeken actief naar peer review op onderzoeksvoorstellen en –uitkomsten door middel van gesprekken met kenniskring, reflectiecommissie, referentiegroep of curatorium.

Het kenniscentrum heeft twee op elkaar aansluitende verbetercycli, namelijk op het niveau van het lectoraat en op het niveau van het kenniscentrum. Het evalueren van het kenniscentrum als geheel gebeurt in een kritische reflectie waarin gereflecteerd wordt op de BKO-standaarden.

Omdat het profiel van het kenniscentrum recent is vastgesteld, is de PDCA-cyclus nog niet geheel doorlopen. Het proces zal volgens de volgende stappen gaan:

1. Per onderzoekslijn zullen doelen en indicatoren worden geformuleerd
2. Deze zijn de uitgangspunten voor de plannen per onderzoekslijn.
3. De plannen worden uitgewerkt in projecten.
4. Per project is er een projectplan, dat wordt uitgevoerd en geëvalueerd.
5. Op basis van evaluaties worden het profiel de doelen en de indicatoren voor de onderzoekslijnen aangescherpt.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat het kenniscentrum voldoet aan de standaard. Het kwaliteitszorgsysteem van de hogeschool en van de faculteit voorziet in een regelmatige en systematische evaluatie van de onderzoeksprocessen en resultaten. De faculteit beschikt bovendien over een kwaliteitscommissie onderwijs en onderzoek die toezicht houdt op de uitvoering.

De commissie heeft gezien dat de lectoraten een werkplan maken en evalueren. Dat doen zij op zeer diverse wijzen, waardoor het lastig is in dit stadium een conclusie te trekken voor het kenniscentrum als geheel. Ook valt op dat het gesprek over de kwaliteit en het doel van praktijkgericht onderzoek door een aantal lectoren als vanzelfsprekend ('want dat doen we al heel lang') wordt ervaren, terwijl anderen juist waarde zien in dit steeds herijken en gezamenlijk bepalen. Dat laatste is volgens de commissie een voorwaarde voor

kwaliteit en verbinding. Ze kan nog niet beoordelen hoe de kwaliteitszorg voor het kenniscentrum in de praktijk wordt uitgevoerd, maar is er van overtuigd dat er een kwaliteitscultuur aanwezig is in de faculteit en dat de systemen voldoende zijn.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, heeft de commissie vastgesteld dat het kenniscentrum voldoet aan deze standaard.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

Naam panellid (incl. titulatuur)	Korte functiebeschrijving van de panelleden (1-3 zinnen)
ir. René Kloosterman	Voorzitter
drs. Heleen Jumelet	Lid Collegevan Bestuur Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
drs. Mariëtte Verhoef	Directeur-bestuurder Spirit! Jeugd en Opvoedhulp
dr. Janneke Metselaar	Lector Zorg voor Jeugd NHL Stenden Hogeschool

De commissie werd bijgestaan door dr. Barbara van Balen, extern secretaris.

Alle commissieleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ondertekend.

Bijlage 2 Programma visitatie

11 december 2019

08.30 – 10.00 uur	Voorvergadering commissie
10.00 – 11.00 uur	Meet & Greet markt, presentaties onderzoeken
11.15 – 11.45 uur	Gesprek met management
12.00 – 12.45 uur	Lunch commissie
12.45 – 14.00 uur	Gespreksronde 1 Het kenniscentrum als innovator van onderwijs en praktijk
14.15 – 15.30 uur	Gespreksronde 2 Het kenniscentrum als leernetwerk kwaliteit van onderzoek
15.30 – 16.30 uur	Interne vergadering commissie
16.30	Terugkoppeling

Bijlage 3 Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie
- Selectie onderzoeksproducten
- Instellingsplan Hogeschool Leiden 2017-2022
- Jaarverslag Hogeschool Leiden 2018
- Beleid praktijkgericht onderzoek HL 2018
- Kwaliteitszorg Onderwijs en Onderzoek bij Hogeschool Leiden